Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asiantuntijalausunto
13.9.2016

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI TYÖSOPIMUSLAIN, MERITYÖSOPIMUSLAIN SEKÄ JULKISESTA TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Määräaikainen työsopimus pitkäaikaistyöttömän kanssa

Voimassa olevan työsopimuslain ja merityösopimuslain mukaan työsopimus on voimassa toistaiseksi, jollei sitä perustellusta syystä ole tehty määräaikaisena. Perusteltuna syynä on pidetty muun muassa sijaisen tarvetta, tarjolla olevan työn määräaikaisuutta, kausiluonteisuutta jne. Perustellun syyn vaatimus nostaa työnantajan kynnystä työntekijän palkkauksessa etenkin tilanteessa, jossa työnantaja ei ole varma työvoimatarpeensa pysyvyydestä.

Esityksessä ehdotetaan, että perusteltua syytä ei edellytettäisi, jos työnantaja olisi palkkaamassa määräaikaiseen työsuhteeseen pitkäaikaistyöttömän. Työnantaja voisi pyytää työ- ja elinkeinotoimistolta tietoa työhön sopivista pitkäaikaistyöttömistä. Tiedot saatuaan työnantaja voisi palkata työntekijän määräaikaiseen työsuhteeseen ilman perustellun syyn vaatimusta. Työnantajan ei tarvitsisi muulla tavoin varmistua siitä, että henkilö on laissa tarkoitettu pitkäaikaistyötön.

Muutoksilla pyritään parantamaan pitkäaikaistyöttömien työllistymismahdollisuuksia työnantajien työllistämiskynnyksen madaltumisen kautta. Säännösmuutoksen toivotaan vaikuttavan erityisesti sellaisten työnantajien työllistämiskynnykseen, jotka eivät ole täysin varmoja työntekijän palkkaamisen liiketaloudellisesta kannattavuudesta tai työvoimatarpeen olemassaolosta. Esitetyt muutokset lisäisivät palkkaamiseen liittyvää oikeusvarmuutta.

Pitkäaikaistyöttömän kanssa voisi tehdä enintään kolme määräaikaista työsopimusta, joiden yhteenlaskettu enimmäispituus olisi yksi vuosi.

Koeajan pidentäminen

Koeajan tarkoituksena on antaa molemmille sopijapuolille aikaa harkita, vastaako tehty työsopimus etukäteisodotuksia. Nykyisin koeajan enimmäispituus on yleensä neljä kuukautta ja virkamiehillä kuusi kuukautta.

Koeajan enimmäispituutta ehdotetaan pidennettäväksi kuuteen kuukauteen. Uutta olisi myös koeajan pidentämismahdollisuus työntekijän pitkäaikaisen poissaolon perusteella. Työnantajalla olisi oikeus pidentää koeaikaa kuukaudella kutakin työkyvyttömyys- tai perhevapaajaksoihin

sisältyvää 30 kalenteripäivää kohden. Muutosten tarkoituksena on varmistaa koeajan tarkoituksen toteutuminen ja madaltaa omalta osaltaan työnantajien työllistämiskynnystä.

Takaisinottovelvollisuuden lyhentäminen

Työnantajan on tarjottava työtä tuotannollisilla ja taloudellisilla syillä irtisanomalleen, työ- ja elinkeinotoimistosta edelleen työtä hakevalle entiselle työntekijälleen, jos hän tarvitsee työntekijöitä yhdeksän kuukauden kuluessa työsuhteen päättymisestä samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin, joita irtisanottu työntekijä oli tehnyt.

Työnantajan takaisinottoaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi neljään kuukauteen. Työsuhteen jatkuttua keskeytyksettä 12 vuotta, takaisinottoaika olisi kuitenkin kuusi kuukautta. Takaisinottovelvollisuuden sisältöön ei ehdoteta muutoksia. Ehdotetun muutoksen arvioidaan keventävän työmarkkinoiden toimintaan liittyviä jäykkyyksiä ja edistävän yleisesti ottaen työnhakijoiden työmarkkina-asemaa.

Muut muutokset

Voimassa olevassa työsopimuslaissa ja merityösopimuslaissa on eräitä vanhentuneita viittauksia, jotka ehdotetaan korjattavaksi samalla tällä esityksellä. Muutokset ovat luonteeltaan teknisiä.

Nico Steiner
vanhempi hallitussihteeri